

IN DE BAN VAN LICHT EN KLEUR

DOOR WOUTJE DE ZEEUW

Het thema glinstering sluit mooi aan bij het werk van Monika Auch. Als ik contact met haar opneem verblijft ze als artist in residence op IJsland. Ik spreek haar begin oktober in haar atelier in Amsterdam-Noord. Het IJslandse landschap en de IJslandse weefkunst hebben diepe indruk op haar gemaakt en ze vertelt met verve.

Monika Auch; foto Blake Griffith

Op de vraag hoe ze zichzelf typeert als weefster heeft ze een glashelder antwoord: "Ik ben beeldend kunstenaar. Weven is voor mij het werktuig zoals voor een schilder kwasten en doek dat zijn. Het is ambachtelijk kunnen én kunst. Daarom koos ik destijds voor de Rietveld Academie, waar technische vakkennis het werktuig is voor kunst. Tijdens mijn studie geneeskunde begon ik te weven omdat ik het miste om met mijn handen te werken. Ik nam privéles bij een weefster die in Finland was opgeleid. Zij zette mij aan het werk met het moeilijkste materiaal, linnen. Uiteindelijk wilde ik vormgeven en méér leren dan het weven in ambachtelijke zin. Tussen mijn coschappen door weefde ik bij Bauhausweefster Margot Rolf, die me introduceerde in de precisie van het weven. Als ik een stuk had geweven keek ze met een vergrootglas of het een gelijkwaardige linnenbinding was. Ze leerde me dat ik de draad moest inleggen en aanschuiven, met gevoel aanslaan. Ze zag in het weefsel waar ik gepauzeerd had. Er ging een wereld voor mij open. In haar studio en tijdens een masterclass met de Amerikaanse kunstenaar Warren Seelig begreep ik wat de zeggingskracht van materiaal, kleur en structuur is."

OP ONDERZOEK

Monika gaat regelmatig naar kunstenaarsverblijven in het buitenland. Weg uit de eigen comfortzone, om te ontdekken en te onderzoeken. De afgelopen jaren werkte ze als artist in residence in Scandinavische landen; Noorwegen, Denemarken en IJsland. Ze vertelt dat ze afgelopen zomer op IJsland bijzonder is gegrepen door de schoonheid van de traditionele weefsels en de symbolen. "Daar zijn prachtige boeken over gepubliceerd, zoals het Íslensk sjónabók - Ornaments and Patterns found in Iceland¹. In de noordelijke landen heeft weven een hoge status met een grote waardering voor de weefcultuur en de historie. Op IJsland hebben de fijn gesponnen IJslandse wol en de door vrouwen in 2/2 keper handgeweven doeken, genoemd Vaðmál, de economie eeuwenlang in stand gehouden. Totdat Denemarken in de late 19^e eeuw de industriële weefgetouwen introduceerde, die alleen door mannen mochten worden bediend. Naast de industriële doeken bleef het handgeweven Vaðmál het duurdere en exclusievere product."

¹) Íslensk sjónabók. Reykjavík, National Museum of Iceland, 2009. ISBN 9789979705611

IJsland_3, detail dubbelweefsel met Glit techniek, linnen en wol; foto Monika Auch

DE INVLOED VAN HET LAND

Over haar verblijf zegt ze: "Tijdens een residency zal ik altijd weven, of dat nu op een computergestuurd weefgetouw is of met vier latjes waar ik een weefgetouw van maak. Zo bouwde ik eens een 4-schachts paardjesgetouw uit de resten van drie gesloopte getouwen die ik in de kelder van het gebouw vond. Ik houd ervan om te werken met wat de locatie, de omgeving en de cultuur me te bieden hebben. Ik fotografeer, teken, neem deel aan workshops, bezoek lokale kunstenaars en musea, ga in gesprek met de aanwezige collega-kunstenaars, weef en maak schetsen die ik thuis uitwerk."

"Zonder een prikkelende vraagstelling beweeg ik niet. Door mijn nieuwsgierigheid en opleiding als onderzoeker kom ik daar nooit meer los van. Al sinds jaren onderzoek ik hoe onze ervaring van kleur wordt beïnvloed. Het intrigeert me dat weefsels uit Scandinavische landen vaak zulke harde kleuren hebben. Hardblauw naast felgroen en geel, het zijn zelden gemengde kleuren. In Nederland hebben we de lichtreflectie van het water, heldere luchten met veel harde kleuren. Dat geeft een andere kleurperceptie dan midden op het continent waar ik ben opgegroeid. Vertaald naar weven geven verschillende soorten materiaal een andere lichtreflectie, waar je als weefster ook nog in de bindingen mee kan werken."

IJsland_5, dubbelweefsel mixed media; foto Monika Auch

Sjaelland_3, dubbelweefsel mixed media; foto Monika Auch

Hardangerfjord_Noorwegen_handgeweefd Noors linnen; foto Monika Auch

IJsland_2, handgeweven, linnen en wol; foto Monika Auch

Demonstratie Glit techniek; foto Monika Auch

IJsland_3, detail dubbelweefsel met Glit techniek, linnen en wol; foto Monika Auch

Wat heeft haar het meest getroffen op IJsland? "Het licht heeft daar een vibrerende, levendige kwaliteit, zo mooi. Waarschijnlijk komt dat door de geografische ligging. Vanuit de studio keek ik op de glinsterende fjord, de bergen, de telkens veranderende lichtval en in de laatste nacht - het noorderlicht! De plek van de residency beïnvloedt je, mits je ervoor open staat. Zo is het werk dat ik in Noorwegen maakte vrij donker. De steile rotswanden, het bos, veel regen en het diepblauwe water gaven een donkere stemming - denk aan de muziek van Grieg of de schilderijen van Munch. In het werk uit Denemarken zie je de blonde wuivende korenvelden en de donkere stoppels na de oogst terug."

WEVEN OP IJSLAND

"Voor deze reis had ik een linnen schering meegenomen. Een 10-schachts Glimåkra contramarche weefgetouw stond gereserveerd. Ik wilde werken met kleur en reflectie en liet in de grafietkleurige schering glinsterende garens meelopen. Ik leerde de IJslandse Glittechniek en weefde met de beroemde IJslandse Lopi wol, die een prachtig zacht, natuurlijk kleurenpalet heeft. Deze wol is heel los van structuur. In de Glittechniek wordt de Lopi wol op de ondergrond van een wollen linnenbinding met de hand in een geometrisch, voorgetekend patroon ingelegd. Het gekleurde patroon ligt dik en pluizig boven op de gladde ondergrond. Het is heel bewerkelijk en heeft een eigen ritme, als je de slag te pakken hebt. In een ander stuk wilde ik de golfbeweging van het noorderlicht terug laten komen. Ik werkte met een gecompliceerde spitskeperbinding met een herhaling van 63 draden uit 'A weaver's book of 8-shaft patterns'¹. Ik liet ongeweven partijen tussen de gekleurde inslag zodat mijn IJslandse kleurenpalet als in een stalenboek naast elkaar te zien is."

IJsland_3, dubbelweefsel met Glit techniek, linnen en wol; foto Monika Auch

LICHT, KLEUR EN GLINSTERING

"Glinstering is de visuele ervaring als een kleur niet alleen gereflecteerd wordt, maar ook beweegt. Je kunt deze beleving versterken door een werk in de luchtstroom te laten bewegen. In eerder transparant werk gebruikte ik glinsterende, industriële garens die zo fragiel zijn dat ze mee moeten lopen met een andere draad. Het zijn vrij grote transparante doeken die achter elkaar hangen, zachtjes bewegen en door de glinstering instinctief het oog trekken."

"Een belangrijk aspect is de presentatie van mijn werk. Het fotograferen van deze werken is ingewikkeld vanwege de schaduwwerking, de ruimtelijkheid - ook in 'plat' textielwerk - en het perspectief dat je wilt weergeven. Ik laat mijn werk altijd door een professional fotograferen¹. Meestal maak ik zelf eerst wat foto's zodat de professional een indruk heeft van wat ik wil bereiken. Het beeld, de compositie, het standpunt bepaal ik zelf maar de professionele weergave laat ik aan de fotograaf. Een perfecte presentatie vooral van textielwerk is belangrijk voor iedere kunstenaar en een deel van het werk."

monikaauch.com | textilmidstod.is | nordictextileart.net

¹) De meeste foto's bij dit artikel geven een impressie van werk tijdens mijn residencies en zijn dus niet gemaakt door een professionele fotograaf.

IJsland_2, detail handgeweven, linnen en wol; foto Monika Auch

ALGEMENE VERGADERING

Op 23 maart 2024 wordt de Algemene Vergadering van WEEFNETWERK gehouden in de Schakel in Nijkerk. Dit jaar gaan we het iets anders aanpakken en krijgt de vergadering meer kleur. Natuurlijk staan op de agenda ook de gebruikelijke onderwerpen, zoals het jaarverslag over 2023 en de plannen voor 2024. Vorig jaar stond de vergadering in het teken van het beleidsplan en de vraag hoe we de vereniging kunnen omvormen tot een netwerkorganisatie die meer naar buiten is gericht. We kijken terug op de stappen die gemaakt zijn en lichten de nieuwe speerpunten voor 2024 toe.

Een aantal bestuursleden neemt helaas afscheid: Egje Duivenvoorde na twaalf jaar de rol van penningmeester vervuld te hebben, Annigje Rietveld die zich na haar termijn als voorzitter nog een jaar ingezet heeft voor educatie en Lisette Loonen die een aanzet heeft gegeven tot het vrijwilligersbeleid. Ze zullen erg gemist worden en we zijn druk op zoek naar mensen met een passie. Wil je meedenken in het bestuur en heb je goede ideeën? Pas je goed binnen een enthousiast team? Uit de herregistratie is gebleken dat velen van jullie graag iets voor de vereniging willen betekenen en dat is een geweldige stap om WNW verder uit te bouwen. Laat het weten en neem contact op met een van de huidige bestuursleden.

Natuurlijk zijn er op 23 maart ook interessante lezingen. Noteer de datum in je agenda en houd de website en de nieuwsbrief in de gaten voor actuele informatie.

¹) A weaver's book of 8-shaft patterns; ed. by C. Strickler. Interweave Press, 1991. ISBN 9780934026673